

बी.ए. भाग-१(सेमिस्टर-१)

(सत्र-२०१७-२०१८)

विषय:-गृह व्यवस्थापन आणि आंतरिक सजावट

वेळ:-३ तास

गुण:-५०

नोट:-१)सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

२)सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

प्रश्न क्रमांक :-१ स्पष्ट करा

अ)गृहअर्थशास्त्राची व्याख्या

ब)गृहअर्थशास्त्राचा परिचय

क)गृहअर्थशास्त्राचे महत्व

ड)गृहअर्थशास्त्राची शाखा -मानव विकास

किंवा

इ)देशाच्या विकासात गृहअर्थशास्त्र शिक्षणाचे योगदान

फ)गृहअर्थशास्त्राची शाखा-विस्तार शिक्षण

ग)गृहअर्थशास्त्राचा अर्थ

ह)गृहअर्थशास्त्राची गरज

(२ १/२ x४)

प्रश्न क्रमांक :-२ योग्य पर्याय निवडा

१)नियंत्रण हि गृहव्यवस्थापन प्रक्रियेची महत्वपूर्ण पायरी आहे

अ)तिसरी ब)दुसरी क)पहिली ड)यापैकी नाही

२)कौटुंबिक साधन संपत्तीचे वर्गीकरण -----प्रकारात केले जाते

अ)दोन ब)तीन क)चार ड)पाच

३)निर्णय प्रक्रियेच्या एकूण पायऱ्या आहेत

अ)दोन ब)चार क)पाच ड)यापैकी नाही

४)निर्णयावर प्रभाव टाकणारे घटक

अ)जाहिरात ब)फ्याशन क)सामाजिक परिस्थिती ड)यापैकी सर्व

५)एका व्यक्तीने घेतलेल्या निर्णयाला म्हणतात

अ)सामुहिक निर्णय ब)बौद्धिक निर्णय क)व्यक्तिगत निर्णय ड)केंद्रीय निर्णय

६)वेळ हि साधन संपत्ती आहे

अ)मानवीय ब)सामाजिक क)तांत्रिक ड)अमानवीय

७)मूल्यांकनाचे प्रकार आहेत

अ)दोन ब)तीन क)चार ड)पाच

८)कौटुंबिक साधन संपत्ती असते

अ)मर्यादित ब)मुबलक क)अपुरी ड)अमर्यादित

९)कौटुंबिक जीवन चक्राच्या अवस्था आहेत

अ)प्राथमिक ब)विस्तारीत क)आकुंचित ड)यापैकी सर्व

१०)स्वतः केलेल्या कामाचे मुल्यांकन करून कामाचा दर्जा ठरविणे म्हणजे

अ)औपचारिक मुल्यांकन ब)अनुपचारिक क)स्वमुल्यांकन ड)यापैकी नाही

(१ x १०)

प्रश्न क्रमांक :-३निर्णयाची व्याख्या स्पष्ट करा आणि निर्णयाचे प्रकार लिहा

किंवा

निर्णय प्रक्रियेला प्रभावित करणारे घटक लिहा

(१०)

प्रश्न क्रमांक :-४कलेच्या कोणत्याही दोन तत्वाविषयी लिहा

किंवा

रंगाच्या निवडीवर परिणाम करणारे घटक लिहा

(१०)

प्रश्न क्रमांक :-५ लिहा .

अ)पुष्प रचनेची व्याख्या

ब)मानवी जीवनात पुष्प गुळानचे महत्व

क)परंपरागत पुष्प रचना

ड)तरंगती पुष्प रचना

किंवा

इ)जपानी पुष्परचनेचे प्रकार (कोणतेही दोन)

फ)शुष्कपुष्प रचना

ग)रेखाबद्ध पुष्परचना

बी.ए. भाग-१

(सेमिस्टर-२)

वेळ:-३ तास

गुण:-५०

प्रश्न क्रमांक :-१ योग्य पर्याय निवडा

१)खोल्यांचेएकत्रीकरण केल्याने

अ)सजावट करणे अनुकूल ब)कार्यक्षमता वाढते क)स्वच्यताठेवणे सोपे ड)यापैकी नाही

२)घर बांधण्याच्या दृष्टीने हि जमीन उत्तम समजली जाते

अ)मुरमाड जमीन ब)वाळू मिश्रित जमीन क)काळी जमीन ड)खडकाळ जमीन

३)स्वयंपाक खोलीचे प्रकार आहेत

अ)एक भितीय स्वयंपाक घर ब)L आकाराचे स्वयंपाक घर क)U आकाराचे स्वयंपाक घर ड)यापैकी नाही

४)या कुटुंबाच्या गृह निर्माण विषयक गरजा आहेत

अ)संरक्षण ब)आर्थिक गरज क)सामाजिक गरज ड)यापैकी सर्व

५)घराकरिता जागेच्या निवडीवर परिणाम करणारा घटक

अ)जमिनीची स्थिती ब)रंग क)प्रकाश ड)यापैकी नाही

६)घरातील खोल्यांना एकांत मिळावा म्हणून तयार करतात

अ)प्रश्यस्थपणा ब)परिचलन क)एकत्रीकरण ड)यापैकी नाही

७)स्वयंपाक खोलीची अभिमुखता असावी

अ)पूर्व ब)पश्चिम क)उत्तर ड)दक्षिण

८)घराच्या दर्शनी भागाला म्हणतात

अ)आंतरसजावट ब)दृष्टी विषय क)अभिमुखता ड)यापैकी सर्व

९)स्त्रियांचे मुख्य कार्य केंद्र असते

अ)शयन कक्ष ब)बैठक खोली क)स्वयंपाक खोली ड)यापैकी नाही

१०)परिचलन प्रकार आहेत

अ)दोन ब)तीन क)चार ड)पाच

प्रश्न क्रमांक :-२कार्यासरलीकर्नाची व्याख्या सांगून कार्यसरलीकर्नाची तत्वे स्पष्ट करा

किंवा

कार्य सरलीकर्नाचे महत्व स्पष्ट करा .मुंडेल चे परिवर्तनाचे वर्ग लिहा (कोणतेही एक)

प्रश्न क्रमांक :-३लिहा.

अ)फर्निचरचे प्रकार (कोणतेही दोन)

ब)स्वयंपाक खोलीतील फर्निचरची मांडणी

क)फर्निचरची निगा (कोणतेही दोन)

ड)फर्निचरच्या निवडीमध्ये समाविष्ट घटक (कोणतेही दोन)

किंवा

इ)फर्निचरची शैली (कोणत्याही दोन)

फ)वेताच्या फर्निचरची काळजी

ग)फर्निचरच्या निवडीमध्ये समाविष्ट घटक उपयोगिता आणि टिकाऊ पना

ह)बैठक खोली आणि शयन कक्षातील फर्निचरची मांडणी

प्रश्न क्रमांक :४- स्पष्ट करा

अ)सांड पाण्याच्या निष्कासनाचे महत्व व आवश्यकता

ब)कचऱ्याचे प्रकार

क)शोष खड्डे

ड)जलसंवर्धनाच्या पद्धती(कोणत्याही दोन)

किंवा

इ)सांडपाण्याच्या निष्कासनाच्या पद्धती (कोणतेही दोन)

फ)जलसंवर्धनाचे महत्व व आवश्यकता

ग)कचऱ्याची विल्हेवाट लावण्याच्या पद्धती (कोणत्याही दोन)

ह)कचऱ्याची विल्हेवाट लावण्याची आवश्यकता

प्रश्न क्रमांक :-५गृहअर्थशास्त्रविषयाच्या पद्धती करिता उपलब्ध स्वयंरोजगार संधी विषयी लिहा .

किंवा

स्वयंरोजगाराची मार्गदर्शक तत्वे लिहा (कोणतेही चार)

अन्नशास्त्र

वेळ:-३ तास

गुण:-७०

प्रश्न क्रमांक :-१ स्पष्ट करा

अ)व्याख्या:-अन्न आणि आरोग्य

ब)स्निग्ध पदार्थांचे कार्य

क)जीवनसत्व A ची कार्ये

ड)कॅल्शियम च्या अभावाचे परिणाम

किंवा

इ)अन्नाची शारीरिक कार्ये

फ)आयोडीन च्या अभावाचे परिणाम

ग)प्रथिनांच्या अभावाचे परिणाम आणि प्राप्तीची साधने

ह)जीवनसत्व C ची कार्ये आणि प्राप्तीची साधने

प्रश्न क्रमांक :-२ लिहा

अ)अंड्याची रचना व पोषण मूल्य

ब)तेलबिया व कठीण कवच्याची फळे

क)पालेभाज्यांचे आहारमूल्य

ड)जीवनसत्वC युक्त भाज्या व फळे

किंवा

इ)तृणधान्याचे आहारातील महत्व

फ)कडधान्याचे आहारातील महत्व

ग)दुध व दुधाचे पदार्थांचे पोषण मूल्य

ह)कडधान्य अंकुरित करणे

प्रश्न क्रमांक :-३ योग्य पर्याय निवडा

१)समतोल आहारावर परिणाम करणारा घटक आहे

अ)वय ब)लिंग भेद क)उत्पन्न ड)यापैकी सर्व

२)गर्भवती स्त्री ला सामान्य स्त्री पेक्षा अधिक कॅलरी लागतात

अ)१००-२०० ब)३०० - ४०० क)५००-७०० ड)८००-१०००

३)दररोज लागणाऱ्या एकूण कॅलरीच्या ६०-७० टक्के कॅलरीज या घटका पासून मिळायला हव्यात

अ)प्रथिने ब)कॅल्शियम क)स्निग्ध पदार्थ ड)जीवनसत्वे

४)एक ग्राम प्रथिना पासून उष्णता प्राप्त होते

अ)२कॅलरी ब)३ कॅलरी क)४ कॅलरी ड)९ कॅलरी

५)जलद्वय जीवनसत्व आहे

अ)जीवनसत्व K ब) जीवनसत्वD क) जीवनसत्व B ड)जीवनसत्व A

६)----- यांचा प्रथिन गटात समावेश होतो

अ)डाळी व कडधान्य ब)गहू व ज्वारी क)हिरव्या पालेभाज्या ड)तेल व तूप

७)आहार आयोजन केल्याने बचत होते

अ)वेळ ब)पैसा क)श्रम ड)यापैकी सर्व

८)संरक्षण गटात समावेश होतो

अ)तेल व तूप ब)दुध व अंडी क)भाज्या व फळे ड)यापैकी नाही

९)आहार आयोजन करतांना उपयोगी ठरते

अ)पोषण मुल्यांचा तक्ता ब)आहार मार्गदर्शिका क)दिनदर्शिका ड)यापैकी नाही

१०)गर्भावस्तेत स्त्री चे वजन -----किलोग्राम ने वाढते

अ)१-५ kg ब)५-७ kg क)७-१० kg ड)१०-२० kg

११)दुधसृजन काळात गर्भावास्थेपेक्षा -----प्रथिने आवश्यक असतात

अ)कमी ब)मध्यम क)अधिक ड)समान

१२)दुध सृजन काळात कॅलरीज ची गरज असते

अ)३०००-३२०० ब)३३००-४००० क)१०००-२००० ड)२०००-३०००

१३)जागतिक आरोग्य संघटनेची स्थापना झाली

अ)१९४० ब)१९४२ क)१९४८ ड)१९५२

१४)UNICEF चे मुख्य कार्यालय ----येथे आहे

अ)नागपूर ब)लंडन क)मुंबई ड)न्यूयॉर्क

प्रश्न क्रमांक :-४बद्धकोष्टेची लक्षणे , कारणे आणि आहारोपचार लिहा

किंवा

मधुमेहाची कारणे ,लक्षणे व मधुमेहासाठी आहारोपचार लिहा

प्रश्न क्रमांक :-५अन्न शिजविण्याचे फायदे सांगून अन्न शिजविण्याच्या आधुनिक पद्धती स्पष्ट करा .

किंवा

अन्न संरक्षणाचे उद्देश सांगून अन्न संरक्षणाच्या कोणत्याही चार पद्धती लिहा.

बी.ए. भाग-३

मानव विकास

वेळ:-३तास गुण:-७०

प्रश्न क्रमांक :-१ स्पष्ट करा

- अ)गर्भावस्थेची चिन्हे
- ब)जुळी मुले
- क)गर्भाशय(आकृतीसह)
- ड)जन्म पूर्व विकासावर परिणाम करणारे घटक (कोणतेही तीन)
किंवा

- इ)मानव विकासाचा अर्थ व महत्व
- फ)गर्भावस्थेतील गंभीर समस्या(कोणत्याही तीन)
- ग)जन्म पूर्व विकासाच्या अवस्था
- ह)लिंग निश्चिती

प्रश्न क्रमांक :-२स्पष्ट करा .

- अ)अपरिपक्व बालकाची काळजी
- ब)स्तन पानाचे महत्व
- क)दिवास्वप्न
- ड)पूरक आहार

किंवा

- इ)अंगठा चोखणे
- फ)आहारासंबंधी सवय
- ग)कृत्रिम पोषणाची कारणे
- ह)बालकाकरितालसीकरण

प्रश्न क्रमांक :-३मातामृतूची कारणे व उपाय स्पष्ट करा .

किंवा

अनुवांशिकतेचा अर्थ आणि नियम स्पष्ट करा

प्रश्न क्रमांक :- ४ योग्य पर्याय निवडा

- १) पित्रसुत्राव्यातिरिक्त व्यक्तीला प्रभावित करणारा घटक
अ) अनुवांशिकता ब) वातावरण क) चरित्र ड) यापैकी नाही
- २) बालकाच्या विकासावर परिणाम करणाऱ्या वातावरणाचे प्रकार आहेत
अ) दोन ब) चार क) सहा ड) यापैकी नाही
- ३) विकासाच्या प्रमुख अवस्था आहेत
अ) सहा ब) सात क) दहा ड) बारा
- ४) भ्रूटनावास्थेचा कालावधी २ आठवडे ते ---- असतो
अ) ८ आठवडे ब) ९ आठवडे क) १० आठवडे ड) यापैकी नाही
- ५) बालकाचा विकास सामान्याकडून ---- होतो
अ) विशेषाकडे ब) अपसामान्य कडे क) सामान्याकडे ड) यापैकी नाही
- ६) बालकाच्या विकासावर हे घटक परिणाम करतात
अ) अनुवांशिकता ब) लिंग क) अंतस्त्रावीग्रंथी ड) यापैकी सर्व
- ७) शारीरिक अपंगत्वाचे प्रकार आहेत
अ) दृष्टी दोष ब) कर्ण दोष क) मुळेपना ड) यापैकी सर्व
- ८) अंध बालकाच्या शिक्षणासाठी लिपीचा वापर करतात
अ) देव नागरी ब) मोडी लिपी क) ब्रेल लिपी ड) यापैकी नाही
- ९) शिस्तीचे मुख्य प्रकार आहेत
अ) दोन ब) तीन क) चार ड) यापैकी नाही
- १०) परिपक्वतेच्या दिशेने टाकलेले प्रत्येक पाउल म्हणजे
अ) विकास ब) वाढ क) पोषण ड) स्वास्थ्य
- ११) हाडे मजबूत होण्याच्या क्रियेला म्हणतात
अ) कॅल्शियम कॅल्शियम ब) ऑसिफिकेशन क) मिनरलायझेशन ड) यापैकी नाही
- १२) बालकाचा जन्म पूर्व वाढीचा वेग जन्मानंतर च्या वाढीच्या वेगापेक्षा असतो
अ) कमी ब) जास्त क) समान ड) यापैकी नाही
- १३) या संस्थेमार्फत अंध बालकाच्या प्राथमिक शिक्षणाची सोय केलेली आहे
अ) न्याब ब) युनिसेफ क) जागतिक आरोग्य संघटना ड) यापैकी नाही

१४)दोन आठवडे ते दोन वर्षा पर्यंतचा काळ म्हणजे

अ)बाल्यावस्था ब)शैशावस्था क)अर्भकावस्था ड)यापैकी नाही

प्रश्न क्रमांक :-५भाषा विकासाचा अर्थ व पायऱ्या स्पष्ट करा .

किंवा

खेळाचा अर्थ व प्रकार स्पष्ट करा .

एम .ए . भाग-१(semester -१)

पेपर-१

Family Resource Management

वेळ:-३ तास

गुण:-८०

प्रश्न क्रमांक :-१कौटुंबिक साधन संपत्ती व्यवस्थापनाची संकल्पना व उत्तम व्यवस्थापकाचे गुणधर्म स्पष्ट करा .

किंवा

कौटुंबिक साधन संपत्ती व्यवस्थापनात निर्णय घेण्याची भूमिका स्पष्ट करा .

प्रश्न क्रमांक :-२ लिहा .

अ)व्यवस्थापन प्रक्रियेचे निर्णायक घटक आणि व्यवस्थापनाचे तत्वध्यान

ब)साधन संपत्तीच्या उपयोगात विषय तज्ञ आणि व्यावसायिकाचीभूमिका

क)निवासी अभ्यास क्रमाचे महत्व व ध्येय

ड)निवासी अभ्यास क्रमाची संकल्पना

किंवा

इ)व्यवस्थापन प्रक्रियेचे निर्णायक घटक -स्तर

फ)साधन संपत्तीचा उपयोग

ग)निवासी अभ्यास क्रमातील कार्य चक्राचे स्वरूप

ह)निवासी अभ्यास क्रमाचे मुल्यांकन

प्रश्न क्रमांक :-३ स्पष्ट करा .

अ)कौटुंबिक जीवन चक्राच्या प्रारंभिक अवस्थेतील वेळेची मागणी

ब)उर्जा व्यवस्थापनावर परिणाम करणारे घटक

क)फावल्या वेळेचा उपयोग

ड)निर्णय प्रक्रियेच्या पायऱ्या

किंवा

इ)कौटुंबिक जीवन चक्राच्या विस्थारीत अवस्थेतील उर्जेची मागणी

फ)समय व्यवस्थापनाची साधने

ग)थकव्याची कारणे

ह)निर्णय प्रक्रियेवर परिणाम करणारे घटक

प्रश्न क्रमांक :-४ लिहा

अ)पैसे हाताळण्याच्या पद्धती

ब)कुटुंबाची आर्थिक सुरक्षितता

क)लघु उद्योग विकास महामंडळ

ड)उर्जा व्यवस्थापन

किंवा

इ)अर्थ व्यवस्थापन तंत्र हिशोब लिहिणे

फ)महिलांना स्वयं रोजगार पुरविणाऱ्या संस्था (कोणत्याही दोन)

ग)महिलांना रोजगार विषयक दर्जा उंचावण्याकरिता स्वयं रोजगाराची गरज

ह)थकवा

प्रश्न क्रमांक :-५कार्यसरलीकरणाचा अर्थ,महत्व आणि कोणत्याही एका तंत्र विषयी लिहा .

किंवा

इर्गोनोमिक्स चा अर्थ सांगून .कौटुंबिक साधन संपत्ती व्यवस्थापनात इरग्वानौमिक्स चा उपयोग स्पष्ट करा.

पेपर:-२(सेमिस्टर-१)

मानव विकास

वेळ:-३ तास

गुण:-८०

प्रश्न क्रमांक :-१मानव विकासाचा अर्थ ,व्याख्या आणि विकासाच्या अवस्था लिहा

किंवा

बाल अध्ययनाच्या पद्धती लिहून कोणत्याही चार पद्धती स्पष्ट करा .

प्रश्न क्रमांक :-२पूर्वबाल्यावस्थेची व्याख्या लिहून भाषा विकास स्पष्ट करा .

किंवा

पूर्वपूर्व बाल्यावस्थेतील खेळातील आवड आणि नैतिक विकास स्पष्ट करा .

प्रश्न क्रमांक :-३ स्पष्ट करा

अ)पौगंडावस्थेचा अर्थ व व्याख्या

ब)पौगंडावस्थेतील शारीरिक वाढ

क)पौगंडावस्थेतील समस्या(कोणत्याही चार)

ड)पौगंडावस्थेतील भावनिक वर्तन

किंवा

इ)पौगंडावस्थेतील शारीरिक बदल

फ)पौगंडावस्थेतील सामाजिक विकास

ग)पौगंडावस्थेची वैशिष्टे (कोणतेही चार)

ह)पौगंडावस्थेची विकासात्मक कार्ये

प्रश्न क्रमांक :-४ लिहा

अ)व्यक्तिमत्व विकासाचा अर्थ

ब)व्यक्तिमत्व विकासाच्या पायऱ्या

क)व्यक्तिमत्व विकासाचे महत्व

ड)व्यक्तिमत्व विकासावर परिणाम करणारे घटक

किंवा

इ)संवाद कौशल्य

फ)व्यक्तिमत्व विकासातील निश्चिती

ग)व्यक्तिमत्व विकासाच्या संकल्पना

ह)व्यक्तिमत्व विकासाचे स्वरूप

प्रश्न क्रमांक :-५ लिहा

अ)स्वयं रोजगाराकरिता आवश्यक गुण

ब)उद्योजकाच्या भूमिकेवर परिणाम करणारे घटक

क)उद्योजकाची वैशिष्टे

ड)मानवी विकास व उद्योजक

किंवा

इ)स्वयं रोजगाराची पूर्व तयारी

फ)रोजगारातील पदोन्नती

ग)उद्योजकाची व्याख्या व अर्थ

ह)उद्योजकता विकास

पेपर क्रमांक :-३(सेमिस्टर-१)

Textile Clothing And Fashion Designing

वेळ:-३ तास

गुण:-८०

प्रश्न क्रमांक :-

१) धाग्यांची बनावट , गुणधर्म आणि वर्गीकरण उदाहरण व आकृतीसह लिहा

किंवा

वस्त्र बनावटीच्या पद्धती सांगा . विणणे हि पद्धती आकृतीसह लिहा .

प्रश्न क्रमांक :-२ स्पष्ट करा .

अ) अग्निरोधक परीसज्जा

ब) परीसज्जा प्रक्रियेचे उद्देश

क) रंगाचे प्रकार

ड) होरपळने आणि खळ देणे

किंवा

इ) परीसज्जा प्रक्रियेचे उद्देशासह वर्गीकरण तक्ता लिहा .

फ) विरंजन

ग) अग्निरोधक

ह) इम्बोसिंग

प्रश्न क्रमांक :-३ धाग्याची परिभाषा करा आणि कॉटन व लांब धागे पद्धतीबाबत स्पष्ट करा .

किंवा

कापड तयार करण्याच्या विविध पद्धती लिहा आणि नामद्याबाबत लिहा.

प्रश्न क्रमांक :-४ स्पष्ट करा .

अ) नैसर्गिक रंग

ब) कृत्रिम रंगाची यादी करून त्याचा उपयोग सांगा

क)पिस डाइंग-कोणत्याही दोन पद्धती

ड)रंग काढून छपाई

किंवा

इ)रंगाच्या वर्गीकरणाचा चार्ट तयार करा

फ)धागे रंगविणे

ग)रंगामधील दोष ओळखणे

ह)टीजान्तिंग आणि बाटिक मधील ठसा

प्रश्न क्रमांक :-५ लिहा .

अ)भारतीय भरतकलेचइतिहास

ब)भरतकामासाठी नमुन्याची(डीझाईन) ची निवड

क)काश्मिरी शालीचे प्रकार

ड)मणिपुरीभरतकाम

किंवा

इ)विदेशी भरतकाम

फ)डीझाईन छापण्याच्या पद्धती

ग)प्रांतीय भरतकलेचे महत्व

ह)उत्तर प्रदेशातील चिकनकारी चे प्रकार

पेपर क्रमांक :-४(semister -१)

Research Methodology And Statistics

वेळ:-३ तास

गुण:-८०

प्रश्न क्रमांक :-१गृहअर्थशास्त्राची व्याख्या आणि उद्दिष्टे लिहाआणिवस्त्रशास्त्रामध्ये संशोधनाची उपुक्तता लिहा .

किंवा

गृहअर्थशास्त्रामध्ये संशोधनाचे महत्व लिहा आणि समुदायातील सामाजिक समस्या सोडविण्यात गृहअर्थ- शास्त्राची भूमिका स्पष्ट करा .

प्रश्न क्रमांक :-२ लिहा

अ)सामाजिक संशोधनाच्या व्याख्या

ब)सामाजिक संशोधनाचा अर्थ आणि संकल्पना

क)आदर्श संशोधकाचे गुण

ड)सर्वेक्षण पद्धतीचे गुण आणि दोष

किंवा

इ)सामाजिक संशोधनाची वैशिष्टे

फ)सामाजिक सर्वेक्षणाचे महत्व

ग)जनगणना सर्वेक्षण

ह)व्यष्टी अध्ययन प्रक्रिया

प्रश्न क्रमांक :-३ स्पष्ट करा .

अ)गृहीतकृत्याचा अर्थ

ब)संशोधनात्मक गृहीत कृते

क)गृहीतकृत्य निर्मितेचे महत्व

ड)शून्य गृहीतकृत्य

किंवा

इ)सामाजिक समस्या सोडविण्यात गृहीतकृत्याची भूमिका

फ)विश्लेषणात्मक चलांशी संबंधित गृहीतकृत्य

ग)गृहीतकृत्याची परिभाषा

ह)अनुभावाधीष्टीतएकरूपतेशी संबंधित गृहीतके

प्रश्न क्रमांक :-४तथ्याची व्याख्या लिहा आणि प्राथमिक स्तोताबाबत लिहा

किंवा

तथ्य संकलनाचे महत्व लिहा आणि प्राथमिक व दुय्यम स्तोताचे गुण लिहा .

प्रश्न क्रमांक :-५ स्पष्ट करा .

अ)नमुना निवडीचा अर्थ

ब)नमुना निवड पद्धतीचे फायदे

क)तिप्पेट पद्धती

ड)यादृचीक नमुना पद्धतीचे गुण

किंवा

इ)नमुना निवडीच्या व्याख्या

फ)नमुना निवड पद्धतीची आधारभूत तत्वे

ग)यादृचीक नमुना पद्धतीच्या मर्यादा

ह)बहुव्यवस्थाबद्धनमुना

(सेमिस्टर:-२)

पेपर:-१

Family Resource Management

वेळ:-३ तास

गुण:-८०

प्रश्न क्रमांक :-१ लिहा .

अ)घराची संकल्पना

ब)घराचे महत्व

क)घराच्या नियोजनावर परिणाम करणारे घटक

ड)घनकचरा व्यवस्थापनाचे तंत्र

किंवा

इ)घरातील स्वच्छता

फ)आधुनिक स्वयंपाक घर

ग)स्वयंपाक घरचे कार्यानुसार नियोजन

ह)अभिमुखता

प्रश्न क्रमांक :-२ लिहा

ब)घरगुती उपकरणांचा सुरक्षित वापर

क)फ्रीज ची काळजी

ड)विजेवर न चालणाऱ्या उपकरणांची काळजी

किंवा

इ)वाशिंग मशीन ची स्वच्छता

फ)हॉटप्लेट ची काळजी

ग)इलेक्ट्रिककेतलीची काळजी

ह)गिझरची काळजी

प्रश्न क्रमांक :-३कार्यसरलीकर्नाची व्याख्या व पद्धती लिहा .

किंवा

कार्यसरलीकर्नाचे तंत्र स्पष्ट करा .

प्रश्न क्रमांक :-४ स्पष्ट करा .

अ)अर्गोनोमिकस ची व्याख्या

ब)अर्गोनोमिकस चे ध्येय

क)मानव मितीचा परिचय

ड)मनुष्य यंत्र आंतर संबंध

किंवा

इ)अर्गोनोमिकस ची व्याप्ती

फ)वर्तनात्मक अर्गोनोमिकस

ग)उत्पादनाच्या रचनेमध्ये मानव मितीचे आयोजन

ह)तृनावाचे व्यवस्थापन

प्रश्न क्रमांक :-५शारीरिक काम करतांना परिणाम करणारे घटक लिहा .

किंवा

शारीरिक थकवा व उर्जा संतुलन अभ्यासाविषयी लिहा .

पेपर क्रमांक :-२

Human Development

वेळ:-३ तास

गुण:-८०

प्रश्न क्रमांक :-१ लिहा .

- अ)नैतिक विकासात शिस्तीचे महत्व
- ब)पूर्व बाल्यावस्थेची वैशिष्टे
- क)उत्तर बाल्यावस्थेतील भाषा विकास
- ड)उत्तर बाल्यावस्थेतील सामाजिक विकास
किंवा
- इ)पूर्व बाल्यावस्थेतील विकासात्मक कार्य
- फ)पूर्व बाल्यावस्थेतील बालकाचे वर्तन
- ग)उत्तर बाल्यावस्थेचा अर्थ व परिभाषा
- ह)पूर्व बाल्यावस्थेतील धोके

प्रश्न क्रमांक :-२ स्पष्ट करा.

- अ)किशोरावस्थेची संकल्पना आणि वैशिष्टे
- ब)किशोरावस्थेतील सामाजिक बदल
- क)किशोरावस्थेतील शारीरिक वाढ
- ड)किशोरावस्थेतील समस्या
किंवा
- इ)किशोरावस्थेतील आवड आणि छंद
- फ)किशोरावस्थेतील नेतृत्व

ग)किशोरावस्थेतील भावना

ह)किशोरावस्थेतील पालक बालक संबंध

प्रश्न क्रमांक :-३उद्योजकाचा अर्थ लिहा आणि उद्योजकाच्या मुलभूत जबाबदाऱ्या लिहा.

किंवा

स्वयंसहायताबचत गटाचे महत्व ,कार्य आणि गरज लिहा .

प्रश्न क्रमांक :-४बालवाडीची उद्दिष्टे आणि बालकल्याणकारी संस्था लिहा .

किंवा

पालक शिक्षणाची संकल्पना ,अर्थ आणि महत्व लिहा .

प्रश्न क्रमांक :-५ स्पष्ट करा .

अ)वृद्धांचे मानसिक आरोग्य

ब)वृधावस्थेची संकल्पना

क)वृधावस्थेचीवैशिष्ट्ये

ड)वृधावस्थेतील विकासात्मक कार्य

किंवा

इ)वृधावस्थेतील आरोग्य विषयक धोके

फ)वृधावस्थेतील अभिरुची

ग)वृधावस्थेतील कौटुंबिक संबंध

ह)वृद्धाश्रम

पेपर क्रमांक :-३
Textile Clothing And Fashion Designing

वेळ:-३ तास
गुण:-८०

प्रश्न क्रमांक :-१ लिहा .

- अ)शरीर मापन तक्ता
- ब)फ्ल्याट प्याटर्ण
- क)कपड्याच्या निवडीवर परिणाम करणारे घटक
- ड)ड्राफ्टिंग

किंवा

- इ)शरीर मापाचे महत्व
- फ)ड्रॅपिंग
- ग)कपड्याचा इतिहास
- ह)कपड्यामुळे होणारे मानसिक परिणाम

प्रश्न क्रमांक :-२ शिवणीचे प्रकार सविस्तर लिहा .

किंवा

प्रश्न क्रमांक :-३ भारतीय परंपरागत वस्त्राबद्दल लिहा (कोणतेही चार)

किंवा

उत्तर भारतीय परंपरागत पोशाखाबद्दल लिहा (कोणतेही चार)

प्रश्न क्रमांक :-४ लिहा .

- अ)फ्याशन ला प्रभावित करणारा घटक -धार्मिक
- ब)फ्याशन चक्र

क)भारतातील प्रांतीय भरतकलेचे महत्व

ड)कश्मीरीभरतकला

किंवा

इ)प्याशन संकल्पना

फ)भारतीय प्याशन चा इतिहास

ग)बिहार चे अफ्लिक वर्क

ह)प्याशन ला प्रभावित करणारा घटक –तांत्रिक

प्रश्न क्रमांक :-५ लिहा

अ)ट्रीक्ल अकरॉस थेअरी

ब)प्याशन नमुना उद्योगातील नवीन आव्हाने

क)आजच्या जीवनात जुन्या व नवीन प्याशन चा मेळ

ड)प्रावरण आराखडा (टेक्सटाइल डीझायनिंग)

किंवा

इ)प्याशन –एक मोठा व्यवसाय

फ)प्याशन –मार्केटिंग

ग)स्वयंरोजगारात कॅम्प्युटर डीझायनिंग चे महत्व

ह)बॉटमअप थेअरी

पेपर क्रमांक :-४

Research Methodology And Statistics

वेळ:-३ तास

गुण:-८०

प्रश्न क्रमांक :-१ लिहा .

अ)निरीक्षणाचे प्रकार

ब)मुलाखत –अर्थ व व्याख्या

क)प्रश्नावली –अर्थ व व्याख्या

ड)व्यष्टी अध्ययनाचे महत्व

किंवा

इ)निरीक्षण पद्धतीचे महत्व

फ)मुलाखतीचे प्रमुख उद्दिष्टे

ग)अनुसुचीचे उद्देश

ह)व्यष्टी अध्ययनाचे प्रकार

प्रश्न क्रमांक :-२वर्णनात्मक संशोधन आराखडा स्पष्ट करा .

किंवा

संशोधन आराखड्याची वैशिष्ट्ये व उद्देश लिहा .

प्रश्न क्रमांक :-३ स्पष्ट करा .

अ)अनुमापन तंत्राचा अर्थ

ब)लिकर्त अनुमापन तंत्र

क)अनुमापन तंत्राचा उपयोग

ड)बोगार्डसचे सामाजिक दूरत्व मापक अनुमान

किंवा

इ)थर्स्टन अनुमापन तंत्र

फ)अनुमापनाच्या अडचणी

ग)मनोरुत्तीचे मापन

ह)मनोरुत्ती मापनातील अडचणी

प्रश्न क्रमांक :-४ लिहा .

अ)वानमयाचे पुनरावलोकन

ब)संशोधनाचा सारांश

क)गृहीतके/गृहीततत्वे

ड)संशोधन पद्धती

किंवा

इ)प्रस्तावना

फ)समस्या सूत्रण

ग)संदर्भ ग्रंथ सूची

ह)संशोधन अहवालाची उद्दिष्टे

प्रश्न क्रमांक :-५ सहसंबंधाचा अर्थ ,व्याख्या व प्रकार लिहा .

किंवा

खाली दिलेल्या पदसंखेतून क्रमवारीतील फरक (Rank Difference) या पद्धतीने सहसंबंध काढा .

X: ८८, ७५, ७०, ९०, ७८, ७६, ७५, ८०, ८२, ७५, ८०

Y: १३४, १२०, १३०, १५०, ११५, १४०, १४२, १००, १४०, १२०, १४५

एम .ए.भाग-२

पेपर-१(annual pattern)

उपभोगता ग्राहक अर्थशास्त्र आणि बाजारपेठ

वेळ:-३ तास

गुण:-७५

प्रश्न क्रमांक :-१ स्पष्ट करा .

अ)आर्थिक समस्यांचे स्वरूप

ब)उपयोगितेचा नियम

क)तटस्थता वक्राची वैशिष्टे

किंवा

ड)अर्थशास्त्राच्या परिभाषा

इ)एकूण उपयोगितेचा नियम

फ)मानवी गरजांची वैशिष्टे

प्रश्न क्रमांक :-२मागणीचा नियम स्पष्ट करा आणि मागणीवर परिणाम करणारे घटक लिहा .

किंवा

आय.एसं .ओ.आणि लेबल बाबत लिहा .

प्रश्न क्रमांक :-३ लिहा

अ)भारतातील उपभोगता चळवळ

ब)सार्वजनिक उपयोगिता

क)जागतिकीकरण आणि भारतीय उपभोगता

किंवा

ड)जागतिकीकरणाचा प्रभाव

इ)उपभोगत्याच्या शासकीय सेवा (कोणत्याही दोन)

फ)सार्वजनिक उपयोगितेच्या मर्यादा

प्रश्न क्रमांक :-४बाजारपेठेचे वर्गीकरण लिहा आणि पूर्ण स्पर्धा स्पष्ट करा .

किंवा

शेअर मार्केटची व्याप्ती लिहा आणि उपभोगत्याच्या दर्जावर त्याच्या सामाजिक व आर्थिक परिणाम लिहा

प्रश्न क्रमांक :-५ स्पष्ट करा .

अ)जाहिरातीची उद्दिष्टे

ब)किमतीच्या पातळीवर परिणाम करणारे घटक

क)कराचा अर्थ आणि महत्व

किंवा

ड)कराचे विविध प्रकार

इ)किंमत पातळीवरील चढ उतार

फ)व्ह्याट(vat)

पेपर क्रमांक :-२

FOOD SCIENCE AND FOOD SERVICE MANAGMENT

वेळ:-३ तास

गुण:-७५

प्रश्न क्रमांक :-१अन्नाचा अर्थ आणि संकल्पना लिहा आणि समाजाचे स्वास्थ्य आणि पोषण दर्जा यांचे निर्धारण स्पष्ट करा .

किंवा

अन्नाची परिभाषा व अर्थ लिहा आणि त्याचा आरोग्याशी संबंध लिहा .

प्रश्न क्रमांक :-२ लिहा

- अ)आहारोपचाराचा अर्थ आणि संकल्पना
- ब)आहार देण्याच्या पद्धती (कोणत्याही दोन)
- क)शस्तक्रिये पूर्व आणि नंतर द्यावयाचा आहार

किंवा

- ड)आहारतज्ञाची भूमिका
- इ)किडनी व हृदयाचे कार्य
- फ)हेपेटायटीस बी ची लक्षणे आणि आहारोपचार

प्रश्न क्रमांक :-३ स्पष्ट करा .

- अ)साखरेच्या स्पटीकीकर्नावर परिणाम करणारे घटक
- ब)दुधाचे गुणधर्म आणि उपयोग
- क)पाक क्रियेत पिष्टमय पदार्थाचा उपयोग

किंवा

- ड)साखरेच्या फौन्डट व फज वर परिणाम करणारे घटक
- इ)भाज्या व फळांवर उष्णतेचा परिणाम

फ)स्निग्ध व तेलाचा पाकशास्त्रात उपयोग

प्रश्न क्रमांक :-४ लिहा

अ)अन्न नाशके

ब)दुधाचे आणि पाण्याचे सुष्म जीवाणू शास्त्र

क)रासायनिक लीविनिंग एजन्टस

किंवा

ड)उत्तम स्वास्थ्य राखण्यासाठी लसून व खोबऱ्याची भूमिका

इ)कोथिंबीर व गुळाचे वैद्यकीय उपयोग

फ)फळे व भाग्याचे सुष्म जीवाणू शास्त्र

प्रश्न क्रमांक :-५शाळा,दवाखाने आणि हॉटेल यांचे अन्न सेवेचे प्रकार स्पष्ट करा .

किंवा

मोठ्या प्रमाणावर अन्न उत्पादनाचे संघटन आणि अन्न मूल्य (COST) मापानाबद्दल लिहा .

पेपर क्रमांक :-३

EXTENTION EDUCATION AND COMMUNICATION

वेळ:-३ तास

गुण:-७५

प्रश्न क्रमांक :-१विस्तार शिक्षणाची परिभाषा ,गरज आणि वैशिष्टे स्पष्ट करा .

किंवा

विस्तार शिक्षणाची व्याप्ती ,तत्वे आणि उद्दिष्टे लिहा .

प्रश्न क्रमांक:-२ स्पष्ट करा .

- अ)विस्तार शिक्षणाच्या पद्धती (कोणत्याही दोन)
- ब)सामुदाईक विकासात गृह अर्थ शास्त्राची भूमिका
- क)युवक मंडळाचे कार्य

किंवा

- ड)ग्रामीण विकासात स्वयं सेवी संस्थांची भूमिका
- इ)विस्तार शिक्षणात ग्रामसेविकेची भूमिका व कार्य
- फ)महिला मंडळाचे कार्य

प्रश्न क्रमांक :-३ लिहा

- अ)स्त्रियांसाठी असलेल्या योग्य तंत्राध्यानाची गरज
- ब)गांडूळ खत(वर्मी कॅम्पोस्त)
- क)पोस्ट हार्वेस्ट तंत्रध्यान

किंवा

ड)योग्य तंत्राध्यानाचे महत्व

इ)पाण्याचे शुद्धीकरण (water filter)

फ)सोलर water हिटर

प्रश्न क्रमांक :-४ स्पष्ट करा .

अ)लोकसंख्या शिक्षणाची उद्दिष्टे

ब)ग्रामीण महिला आणि बालकांकारिता विकास योजना (DWCRA)

क)एकात्मिक बाल विकास योजना (ICDS)

किंवा

ड)लोकसंख्या समस्या सोडविण्याकरिता उपाय योजना

इ)युवकांसाठी कल्याणकारी राष्ट्रीय कार्यक्रम

फ)ग्रामीण युवकांना स्वयं रोजगार प्रशिक्षण (TRYSEM)

प्रश्न क्रमांक :-५विस्तार कार्यातील संदेश संप्रेक्षण प्रक्रियेची गरज ,भूमिका आणि वैशिष्टे स्पष्ट करा .

किंवा

संदेशसंप्रेक्षण प्रक्रियेचा अर्थ ,ध्येय आणि कार्य विषयी लिहा .

पेपर क्रमांक :-४

MARRIAGE AND FAMILY RELATIONSHIP

**वेळ:-३ तास
७५**

गुण:-

प्रश्न क्रमांक :-१विवाहाची व्याख्या ,संकल्पना आणि प्रकार स्पष्ट करा .

किंवा

सासू सासर्याशी संबंध आणि विवाह संबंधावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा .

प्रश्न क्रमांक :-२ लिहा

अ)विवाहाची आवश्यकता

ब)हिंदू विवाह कायदा १९५५

क)हुंडा पद्धती

किंवा

ड)वैवाहिक समुपदेशन प्रक्रिया

इ)घटस्फोट कायदा

फ)स्त्री-बृनहत्या

प्रश्न क्रमांक :-३ लिहा

अ)कुटुंबाची कार्ये

ब)कुटुंबाच्या प्रारंभिक अवस्थेचे विकासात्मक कार्ये

क)मुले असलेल्या कुटुंबाचे विकासात्मक कार्ये

किंवा

ड)कुटुंबाचे प्रकार

इ)पूर्व शालेय अवस्थेतील मुले असणारया कुटुंबाचे विकासात्मक कार्य

फ)किशोरावस्थेतील मुले असणारया कुटुंबाचेविकासात्मक कार्य

प्रश्न क्रमांक :-४ लिहा

अ)प्रारंभिकबाल्यावस्थेतील शारीरिक बदल

ब)विस्तारीत (मध्यम वय)अवस्थेतील कुटुंबाचे विकासात्मक कार्य

क)वृधावस्थेतील वैशिष्टे

किंवा

ड)वृधावस्थेची संकल्पना

इ)मध्यम वयातील कुटुंबाची वैशिष्टे

फ)वृधावस्थेतील विकासात्मक कार्य

प्रश्न क्रमांक :-५मानसिक आरोग्याचे महत्व आणि उद्दिष्टे स्पष्ट करा .

किंवा

नोकरी करणाऱ्या स्त्रिया आणि पुनर्विवाहित स्त्रियांच्या विविध समस्यांचे वर्णन करा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा

प्रथम घटक चाचणी परीक्षा

२०१७-२०१८

विषय:- गृहअर्थशास्त्र

बि.ए.भाग - १

वेळ:-१/२ तास

गुण:-२०

प्रश्न:- १ लिहा.

(प्रत्येकी ५ गुण)

1)गृहअर्थशास्त्रची व्याख्या(कोणत्याही दोन)

2)गृहअर्थशास्त्राचा परिचय

३)गृहअर्थशास्त्राचे महत्व

४)गृहअर्थशास्त्राची शाखा - मानव विकास

किंवा

१)पुष्परचनेची व्याख्या

- २) मानवी जीवनात पुष्प गुच्छेचे महत्व
- ३) परंपरागत पुष्प रचना
- ४) तरंगती पुष्प रचना

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय , परतवाडा.

द्वितीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७-२०१८

विषय:- गृहअर्थशास्त्र

बि.ए. भाग-१

वेळ:-१/२ तास

गुण:-२०

प्रश्न:- १ स्पष्ट करा .

प्रत्येकी १० गुण)

१) निर्णयाची व्याख्या स्पष्ट करा आणि निर्णयाचे प्रकार लिहा .

२) निर्णय प्रक्रियेला प्रभावित करणारे घटक लिहा .

किंवा

३) कलेच्या कोणत्याही दोन तत्वाविषयी लिहा .

४) रंगाच्या निवडीवर परिणाम करणारे घटक लिहा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा
तृतीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७-२०१८

विषय:- गृहअर्थशास्त्र

बि.ए. भाग:-१

वेळ:-१/२ तास

गुण:-२०

प्रश्न १ .स्पष्ट करा .
गुण)

(प्रत्येकी ५

अ) परंपरागत शैलीचे फर्निचर

ब) फर्निचरची निवड

क) फर्निचरची काळजी

ड) भोजन कक्षातील फर्निचरची मांडणी

किंवा

इ)सांडपाण्याच्या निष्कासनाचे महत्व व आवश्यकता

फ)कचऱ्याचे प्रकार

ग)शोष खड्डे

ह)जल संवर्धनाच्या पद्धती

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

चतुर्थ घटक चाचणी परीक्षा

२०१७-२०१८

विषय:- गृहअर्थशास्त्र

बि .ए .भाग:- १

वेळ:-१/२ तास

गुण:-२०

स्पष्ट करा .१ लिहा

प्रत्येकी ५ गुण)

अ) स्वयं रोजगाराची आवश्यकता

ब) अन्न उद्योगातील स्वयंरोजगार

क) रोजगार संधी

ड) बचत गटाची संकल्पना

किंवा

गुण) १)कार्यसरलीकरणाची व्याख्या सांगून कार्यसरलीकरणाची तत्वे स्पष्ट करा . (१०

गुण) २)कार्यसरलीकरणाचे महत्त्व स्पष्ट करा .मुंडेल चे परिवर्तनाचे वर्ग लिहा . (१०

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

प्रथम घटक चाचणी परीक्षा

२०१७-२०१८

विषय:- गृहअर्थशास्त्र

बि.ए.भाग:-२

वेळ:-१/२ तास

गुण:-२०

प्रश्न:- १ लिहा .

१)व्याख्या -अन्न आणि आरोग्य

२)स्निग्ध पदार्थाचे कार्य

३) जीवनसत्व अ ची कार्य

४) कॅल्शियम च्या अभावाचे परिणाम

किंवा

५) अत्राची शारीरिक कार्य

६) आयोडीनच्या अभावाचे परिणाम

७) प्रथिनांच्या अभावाचे परिणाम आणि प्राप्तीची साधने

८) जीवनसत्व क ची कार्ये आणि प्राप्तीची साधने

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय , परतवाडा.

द्वितीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७-२०१८

विषय :- गृहअर्थशास्त्र

बि . ए . भाग:- २

वेळ:- १/२ तास

गुण:-२०

लिहा.

अ) आहार आयोजनाची उद्दिष्टे

(प्रत्येकी ५ गुण)

ब) आय.सी.एम.आर.

क) बालकाचा आहार

ड) दुग्धसृजन काळातील आहार आयोजन

किंवा

इ) अंड्याची रचना व पोषण मूल्य

फ) तेलबिया व कठीण कवचाची फळे

ग) पालेभाज्यांचे आहार मूल्य

ह) जीवनसत्व क युक्त भाज्या व फळे

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय , परतवाडा

तृतीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७-२०१८

विषय:- गृहअर्थशास्त्र

बि .ए. भाग:-२

वेळ:-१/२

गुण:-२०

प्रश्न १ . स्पष्ट करा .

प्रत्येकी ५ गुण)

(

अ) आहारोपचाराचे प्रकार

ब) रक्तशयाच्या रोग्याकरिता आहारोपचार

क) काविळाची लक्षणे व कारणे

ड) आहारोपचाराचे महत्व

किंवा

इ)तृणधान्याचे आहारातील महत्व

फ)कडधान्याचे आहारातील महत्व

ग)दुध व दुधाच्या पदार्थांचे पोषण मूल्य

ह)कडधान्य अंकुरित करणे

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

चतुर्थ घटक चाचणी परीक्षा

२०१७-२०१८

विषय:- गृहअर्थशास्त्र

बि .ए . भाग:- २

वेळ:-१/२ तास

गुण:-२०

प्रश्न:- १)अन्न शिजविण्याचे फायदे तोटे सांगून अन्न शिजविण्याच्या विविध पद्धती सांगा(प्रत्येकी १० गुण)

२)मधुमेहाची कारणे , लक्षणे, व मधुमेहासाठी आहारोपचार लिहा .

किंवा

३)अन्न शिजविण्याचे फायदे सांगून अन्न शिजविण्याच्या आधुनिक पद्धती स्पष्ट करा .

४)अन्न संरक्षणाचे उद्देश सांगून अन्न संरक्षणाच्या कोणत्याही चार पद्धती लिहा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय , परतवाडा.

प्रथम घटक चाचणी परीक्षा

२०१७-२०१८

विषय:- गृहअर्थशास्त्र

बि . ए. भाग:- ३

वेळ:- १/२ तास

गुण:- २०

स्पष्ट करा . अ) जुळी मुले
गुण)

(प्रत्येकी ५

ब) गर्भावस्थेची चिन्हे

क) प्रसवपूर्व विकासावर परिणाम करणारे घटक

ड) गर्भावस्थेतील व्यायाम व विश्रांती

किंवा

इ) मानव विकासाचा अर्थ व महत्व

फ) गर्भावस्थेतील गंभीर समस्या (कोणतेही तीन)

ग) जन्म पूर्व विकासाच्या अवस्था

ह) लिंग निश्चिती

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय , परतवाडा.

द्वितीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७-२०१८

विषय:- गृहअर्थशास्त्र

बि.ए. भाग:-३

वेळ:-१/२ तास

गुण:-२०

प्रश्न १ स्पष्ट करा .
)

(प्रत्येकी ५ गुण

अ) स्तनपानाचे महत्व

ब) चोरी करणे

क) कृत्रिम पोषणाची कारणे

ड) अपरिपक्व बालकाची काळजी

किंवा

इ) अपरिपक्व बालकाची काळजी

फ) स्तनपानाचे महत्व

ग) दिवास्वप्न

ह) पूरक आहार

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय , परतवाडा.

तृतीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७-२०१८

विषय:- गृहअर्थशास्त्र

बि . ए . भाग:-३

वेळ:- १/२ तास

गुण:-२०

प्रश्न:- १)अनुवांशिकता म्हणजे काय ते सांगून अनुवंशिकतेचे नियम स्पष्ट करा .
(प्रत्येकी१०गुण)

२)भाषा विकासाचा अर्थ व पायऱ्या स्पष्ट करा

किंवा

१)खेळाचा अर्थ व प्रकार स्पष्ट करा .

२)माता मृतुची कारणे व उपाय स्पष्ट करा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

चतुर्थ घटक चाचणी परीक्षा

२०१७-२०१८

विषय:- गृहअर्थशास्त्र

बि . ए . भाग_३

वेळ:-१/२ तास

गुण:- २०

प्रश्न:- १)सामाजिक विकास म्हणजे काय ते सांगून सामाजिक विकासावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा .

२)अनुवांशिकतेचा अर्थ आणि नियम स्पष्ट करा .
)

(प्रत्येकी १० गुण

किंवा

१)अंगठा चोखणे
५ गुण)

(प्रत्येकी

२)आहारासंबंधी सवय

३)कृत्रिम पोषणाची कारणे

४)बालकाकरिता लसीकरण

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

प्रथम घटक चाचणी परीक्षा

२०१७-२०१८

विषय:- (पेपर-१) Family Resource Management

Teacher Name :-

एम.ए . भाग-१

वेळ:-१तास गुण: ३०

प्रश्न१:- १) कौटुंबिक साधन संपत्ती व्यवस्थापनाची संकल्पना व उत्तम व्यवस्थापकाचे

गुणधर्म स्पष्ट करा.

(प्रत्येकी १५

गुण)

२) कौटुंबिक साधन संपत्ती व्यवस्थापनात निर्णय घेण्याची भूमिका स्पष्ट करा .

किंवा

प्रश्न २ :- १)कार्यसरलीकरणाचा अर्थ,महत्व आणि कोणत्याही एका तंत्र विषयी लिहा .

२)इर्गोनोमिक्स चा अर्थ सांगून कौटुंबिक साधन संपत्ती व्यवस्थापनात

इर्गोनोमिक्स चा उपयोग स्पष्ट करा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

द्वितीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ -२०१८

विषय:- (पेपर-१) Family Resource Management

Teacher Name :-

एम.ए .भाग - १

वेळ:-१ तास

गुण:-30

प्रश्न:-१स्पष्ट करा . (प्रत्येकी १० गुण)

अ) व्यवस्थापनप्रक्रियेचे निर्णायक घटक आणि व्यवस्थापनाचे तत्वध्यान.

ब) साधन संपत्तीच्या उपयोगात विषय तज्ञ आणि व्यावसायिकाची भूमिका .

क) निवासी अभ्यास क्रमाचे महत्व व ध्येय .

किंवा

ड)निवासी अभ्यास क्रमाची संकल्पना

इ)व्यवस्थापन प्रक्रियेचे निर्णायक घटक - स्तर.

फ)निवासी अभ्यास क्रमातील कार्य चक्राचे स्वरूप .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय , परतवाडा.

तृतीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ - २०१८

विषय:- (पेपर -1) Family Resource Management

Teacher Name :-

एम.ए . भाग - १

वेळ:- १ तास

गुण:-30

स्पष्ट करा .अ)घराची संकल्पना .

ब) घराच्या नियोजनावर परिणाम करणारे घटक .

क) घराचे महत्व .

किंवा

ड)घनकचरा व्यवस्थापनाचे तंत्र.

इ)आधुनिक स्वयंपाक घर .

फ)स्वयंपाक घराचे कार्यानुसार नियोजन .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

चतुर्थ घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ - २०१८

विषय:- (पेपर - १)Family Resource Mangement

Teacher Name :-

एम.ए. भाग - १

वेळ:-१ तास

गुण:-३०

प्रश्न १ :- अ)कार्यसरलीकर्नाची व्याख्या व पद्धती लिहा .

ब)कार्यसरलीकर्नाचे तंत्र स्पष्ट करा .

किंवा

क)शारीरिक काम करतांना परिणाम करणारे घटक लिहा .

ड)शारीरिक थकवा व उर्जा संतुलन अभ्यासाविषयी लिहा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा

प्रथम घटक चाचणी परीक्षा

२०१७-२०१८

विषय:- (पेपर - २) Human Development

Teacher Name :-

एम.ए . भाग-१

वेळ:-१ तास गुण:-३०

प्रश्न:- लिहा.
१५ गुण)

(प्रत्येकी

- १)मानव विकासाचा अर्थ ,व्याख्या आणि विकासाच्या अवस्था लिहा .
- २) बाल अध्ययनाच्या पद्धती लिहून कोणत्याही चार पद्धती स्पष्ट करा .

किंवा

- १) पूर्व बाल्यावस्थेचीव्याख्या लिहून भाषा विकास स्पष्ट करा .
- २)पूर्व बाल्यावस्थेतील खेळातील आवड आणि नैतिक विकास स्पष्ट करा

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय , परतवाडा.

द्वितीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ - २०१८

विषय(पेपर - २) :-Human Development

Teacher Name :-

एम.ए .भाग - १

वेळ:- १ तास

गुण:- ३०

स्पष्ट करा .अ) किशोरावस्थेची संकल्पना आणि वैशिष्टे
(१० गुण)

(प्रत्येकी

ब) किशोरावस्थेतील सामाजिक बदल

क) किशोरावस्थेतील शारीरिक वाढ

किंवा

ड)पौगंडावस्थेचा अर्थ व व्याख्या .

इ)पौगंडावस्थेतील शारीरिक वाढ .

फ)पौगंडा वस्थेतील सामाजिक विकास .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

तृतीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ - २०१८

विषय(पेपर - २) :-Human Development

एम.ए . भाग १

वेळ:- १ तास

गुण:- ३०

प्रश्न १ :- लिहा.

अ)किशोरावस्थेची संकल्पना आणि वैशिष्ट

ब)किशोरावस्थेतील सामाजिक बदल .

क)किशोरावस्थेतील शारीरिक वाढ .

किंवा

ड)किशोरावस्थेतील आवड आणि छन्दं.

इ)किशोरावस्थेतील नेतृत्व .

फ)किशोरावस्थेतील भावना .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय , परतवाडा.

चतुर्थ घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ - २०१८

विषय(पेपर - २) :- Human Development

एम.ए . भाग - १

वेळ:- १ तास

गुण:- ३०

प्रश्न १ :- अ) उद्योजकाचा अर्थ लिहा आणि उद्योजकाच्या मुलभूत जबाबदाऱ्या लिहा .

ब) स्वयं सहायता बचत गटाचे महत्व , कार्य आणि गरज लिहा .

किंवा

क) बालवाडीचे उद्दिष्ट्य आणि बालकल्याण कारी संस्था लिहा .

ड) पालक शिक्षणाची संकल्पना , अर्थ आणि महत्व लिहा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय , परतवाडा .

प्रथम घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ - २०१८

विषय(पेपर - ३)Textile Clothing And Fashion Designing

एम. ए . भाग - १

वेळ:- १ तास

गुण:- ३०

प्रश्न १ :- लिहा

अ)धाग्यांची बनावट ,गुणधर्म आणि वर्गीकरणउदाहरण व आकृतीसह लिहा .

ब)वस्त्र बनावटीच्या पद्धती सांगा .विणणे हि पद्धती आकृतीसह लिहा .

किंवा

क)धाग्याची परिभाषा करा आणि कॉटन व लांब धागे पद्धती बाबत स्पष्ट करा .

ड)कापड तयार करण्याच्या विविध पद्धती लिहा आणि नामद्याबाबत लिहा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

द्वितीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ – २०१८

विषय (पेपर – ३):- Textile Clothing And Fashion Designing

एम.ए. भाग – १

वेळ:- १ तास

गुण:- ३०

प्रश्न १ :- स्पष्ट करा .

अ)अग्निरोधक परीसज्जा

ब)परीसज्जा प्रक्रियेचे उद्देश

क)रंगाचे प्रकार

किंवा

ड)होरपळने आणि खळ देणे .

इ)विरंजन

फ) अग्निरोधक

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

तृतीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ - २०१८

विषय(पेपर - ३):-Textile Clothing And fashion Designing

एम.ए . भाग-१

वेळ:- १/२ तास

गुण:-१५

प्रश्न १ :- लिहा.

अ)फ्याशन ला प्रभावित करणारा घटक - धार्मिक

ब)फ्याशन चक्र

क)भारतातील प्रांतीय भरत कलेचे महत्व

किंवा

ड)फ्याशन संकल्पना

इ)भारतीय फ्याशन चा इतिहास

फ)बिहारचे अप्लिक वर्क

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

चतुर्थ घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ - २०१८

विषय(पेपर - ३) :- Textile ClothingAnd fashion Designing

एम.ए . भाग - १

वेळ:-१ तास

गुण:- ३०

प्रश्न १ :- अ)शिवनीचे प्रकार सविस्तर लिहा .

ब)कॉलर चे प्रकार आकृतीसह लिहा .

किंवा

क) भारतीय परंपरागत वास्त्राबद्दल लिहा .(कोणतेही ४)

ड)उत्तर भारतीय परंपरागत पोशाखाबद्दल लिहा .(कोणतेही ४)

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

प्रथम घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ – २०१८

(पेपर – ४)

विषय:- Research Methodology And Statistics

वेळ:- १ तास

गुण:- ३०

प्रश्न १ लिहा .

अ)सामाजिक संशोधनाच्या व्याख्या .

ब)सामाजिक संशोधनाचा अर्थ आणि संकल्पना .

क)आदर्श संशोधकाचे गुण .

किंवा

ड)सर्वेक्षण पद्धतीचे गुण आणि दोष .

- इ)सामाजिक संशोधनाची वैशिष्टे .
फ)सामाजिक सर्वेक्षणाचे महत्व .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

द्वितीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ – २०१८

(पेपर – ४) विषय:- Research Methodology AND Statistics

वेळ:- १ तास

गुण:- ३०

प्रश्न १ स्पष्ट करा .

अ)गृहीत कृत्याचा अर्थ .

ब)संशोधनात्मक गृहीत कृत्य .

क)गृहीत कृत्य निर्मितेचे महत्व .

किंवा

ड)सामाजिक समस्या सोडविण्यात गृहीत कृत्याची भूमिका .

इ)गृहीत कृत्याची परिभाषा .

फ)शून्य गृहीत कृत्य .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

तृतीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ – २०१८

(पेपर – ४) विषय:- Research Methodology And Statistics

वेळ:- १ तास

गुण:- ३०

प्रश्न १ लिहा .

अ)निरीक्षणाचे प्रकार .

ब)मुलाखत – अर्थ व व्याख्या

क)प्रश्नावली – अर्थ व व्याख्या

किंवा

- ड)व्यष्टी अध्ययनाचे महत्व .
- इ)निरीक्षण पद्धतीचे महत्व .
- फ)मुलाखतीचे प्रमुख उद्दिष्टे .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

चतुर्थ घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ – २०१८

(पेपर – ४) विषय:- Research Methodology And Statistics

वेळ:- १ तास

गुण:-

३०

प्रश्न १ :- अ)वर्णनात्मक संशोधन आराखडा स्पष्ट करा .

ब)संशोधन आराखड्याची वैशिष्ट्ये व उद्देश लिहा .

किंवा

क)सहसंबंधाचा अर्थ ,व्याख्या व प्रकार लिहा .

ड)खाली दिलेल्या पद संखेतून क्रमवारीतील फरक (rank differences)या

पद्धतीने सह संबंध काढा .

X	88	75	70	90	78	76	75	80	82	75	80
Y	134	120	130	150	115	140	142	100	140	120	145

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

प्रथम घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ – २०१८

(पेपर – १) विषय:- Consumer Economics And Marketing

एम.भाग २

वेळ:- १ तास

गुण:-३०

प्रश्न १ :-स्पष्ट करा .

अ)आर्थिक समस्यांचे स्वरूप

ब)उपयोगितेचा नियम

क)तटस्थता वक्राची वैशिष्ट्ये

किंवा

- ड)अर्थ शास्त्राच्या परिभाषा
इ)एकूण उपयोगितेचा नियम
फ)मानवी गरजांची वैशिष्टे

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

द्वितीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ – २०१८

(पेपर – १):- C onsumer E conomics And Marketing

वेळ:- १ तास

गुण:-३०

प्रश्न१:- अ) मागणीचा नियम स्पष्ट करा आणि मागणीवर परिणाम करणारे घटक लिहा .

ब)आय.एस.ओ .आणि लेबल बाबत लिहा .

किंवा

क)बाजारपेठेचे वर्गीकरण लिहा .आणि पूर्ण स्पर्धा स्पष्ट करा .

ड)शेयरमार्केट ची व्याप्ती लिहा आणि उपभोगकत्याच्या दर्जावर त्याच्या सामाजिक

वआर्थिक परिणाम लिहा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

तृतीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ – २०१८

(पेपर-१):- Consumer Economics And Marketing

वेळ:- १तास

गुण:-३०

प्रश्न १ :-लिहा

अ)भारतातील उपभोक्ता चळवळ

ब)सार्वजनिक उपयोगिता

क)जागतिकीकरण आणि भारतीय उपभोक्ता

किंवा

ड)जागतिकीकरणाचा प्रभाव

इ)उपभोक्त्याच्या शासकीय सेवा

फ)सार्वजनिक उपयोगितेच्या मर्यादा

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा

चतुर्थ घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ – २०१८

(पेपर – १) – Consumer Economics And Marketing

वेळ:- १ तास

गुण:- ३०

प्रश्न १ :-स्पष्ट करा .

अ)जाहिरातीची उद्दिष्टे

ब)किमतीच्या पातळीवर परिणाम करणारे घटक .

क)कराचा अर्थ आणि महत्व

किंवा

ड)कराचे विविध प्रकार

इ)किमत पातळीवर उतार – चढाव

फ)व्हट (VAT)

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

प्रथम घटक चाचणी परीक्षा

२०१७-२०१८

(पेपर २) – Food Science And Food Service Managment

वेळ:- १ तास

गुण:-

३०

प्रश्न १ :- अ)अन्नाचा अर्थ आणि संकल्पना लिहा आणि समाजाचे स्वास्थ्य आणि पोषण दर्जा

यांचेनिर्धारण स्पष्ट करा .

ब)अन्नाची परिभाषा व अर्थ लिहा आणि त्याचा आरोग्याशी संबंध लिहा .

किंवा

क)शाळा,दवाखाना आणि हॉटेल यांचे अन्न सेवेचे प्रकार स्पष्ट करा .

ड)मोठ्या प्रमाणावर अन्न उत्पादनाचे संघटन आणि अन्न मूल्य मापानाबद्दल लिहा .

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

द्वितीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ - २०१८

(पेपर - २) :- Food Science And Food Service Managment

वेळ:- १ तास

गुण:-

३०

प्रश्न १ :- लिहा.

अ)आहारोपचाराचा अर्थ आणि संकल्पना .

ब)आहार देण्याच्या पद्धती

क)शस्त क्रिया पूर्व आणि नंतर द्यावयाचा आहार

किंवा

ड)आहार तज्ञाची भूमिका

इ)किडनी व हृदयाचे कार्य

फ)हेपेटायटीस बी ची लक्षणे आणि आहारोपचार

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

तृतीय घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ - २०१८

(पेपर - २) :- Food Science And Food Service Managment

वेळ:- १ तास

गुण:-

३०

प्रश्न १ :- स्पष्ट करा .

अ)साखरेच्या स्पटीकीकरणावर परिणाम करणारे घटक

ब)दुधाचे गुणधर्म आणि उपयोग

क)पाक क्रियेत पिष्टमय पदार्थाचा उपयोग

किंवा

ड)साखरेच्या फॉन्डट व फज वर परिणाम करणारे घटक .

इ)भाज्या व फळांवर उष्णतेचा परिणाम

फ)स्निग्ध व तेलाचा पाकशास्त्रात उपयोग

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

चतुर्थ घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ – २०१८

(पेपर – २) :- Food Science And Food Service Managment

वेळ:- १ तास

गुण:- ३०

प्रश्न १ :- लिहा.

अ)अन्न नाशके

ब)दुधाचे आणि पाण्याचे सुष्मजीवाणुशास्त्र

क)रासायनिक लीविनिंग एजंट्स

किंवा

ड)उत्तम स्वास्थ्य राखण्यासाठी लसून व खोबऱ्याची भूमिका .

इ)कोथिंबीर व गुळाचे वैद्यकीय उपयोग .

फ)फळे व भाज्यांचे सुष्मजीवाणुशास्त्र

भगवंतराव शिवाजी पाटील महाविद्यालय ,परतवाडा.

प्रथम घटक चाचणी परीक्षा

२०१७ - २०१८

(पेपर - ३) :- Extention Education And Communication

Teacher Name :-

वेळ:- १ तास

गुण:- ३०
